

Анотація дисципліни

1. Назва: «Охорона праці та безпека життєдіяльності в галузі»
2. Лектор: Полевич Олег Вадимович
3. Статус: обов'язкова
4. Курс 1, семестр 1.
5. Загальна кількість академічних годин: 120, лекцій – 32/16, практичних занять – 16/8, самостійна робота – 72/96.
6. Кількість кредитів (загальних та по контролях): 4
7. Попередні умови: знання галузевих нормативних документів, законодавчої бази, Трудового Кодексу України, загальних правил безпеки (пожежної, радіаційної та ін..) та охорони праці.
8. Стисла анотація дисципліни та контролів з яких вона складається:

Мета навчальної дисципліни: отримання знань та їх засвоєння із теоретичних основ безпеки життєдіяльності (основні поняття, визначення, терміни БЖД; джерела небезпек та їх класифікація; методи визначення ризику), формування умінь і навичок зогляду на їх реалізацію в повсякденному житті, а також знань з охорони праці у конкретній галузі виробництва та вироботки вміння і навичок у сфері формування сучасної моделі охорони й безпеки праці; оволодіння системою знань з соціально-технічних дисциплін, які включають в себе законодавчі питання, виробничу санітарію, техніку безпеки, пожежну безпеку.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння кожним студентом методами виявлення, аналізу, прогнозування та попередження нещасних випадків та профзахворювань; формування знань у студентів, які направлені на покращення умов праці, зниження травматизму; розглянути особливості обов'язкового державного соціального страхування, пов'язаного з охороною праці.

Курс складається із 1 поточного контролю та 1 залікового.

Вступ до курсу. Основні поняття.

Зміст і соціально-економічне значення безпеки праці. Курс "Охорона праці та безпека життєдіяльності в галузі", його завдання в справі підготовки спеціалістів і зв'язок з іншими дисциплінами. Основні терміни та визначення в галузі безпеки праці. Питання безпеки праці і поліпшення умов роботи в ринкових відносинах. Робота вітчизняних вчених по безпеці праці. Науково-технічний прогрес і безпека праці. Досягнення з безпеки праці в Україні.

Виробниче середовище і його вплив на людину.

Фактори виробничого середовища. Комплексна оцінка чинників виробничого середовища та їхнього впливу на здоров'я і працездатність людини. Класифікація умов праці на виробництві, їх нормування. Умови праці як соціально-економічна категорія. Класифікація чинників впливу на формування умов праці. Елементи умов праці. Оптимальні і шкідливі умови праці. Санітарні норми і їх класифікація. Гранично допустимі рівні виробничих факторів.

Теоретичні основи безпеки праці.

Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих факторів, принципів їх нормування. Фізичні, хімічні і біологічні чинники, їх нормування з урахуванням часу дії. Джерела травмування та причини професійних захворювань. Психофізіологічні можливості людини. Психофізіологічні чинники і їх вплив на безпеку праці. Виробничий колектив і безпека праці.

Професійні захворювання і виробничий травматизм.

Виробничі травми і профзахворювання. Основні причини їх виникнення, показники для оцінки. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві. Моделювання виробничих ситуацій при

розслідуванні причин нещасного випадку. Методи аналізу визначення матеріальних наслідків травматизму та профзахворювань. Основні технічні та організаційні засоби і заходи щодо боротьби із травматизмом і профзахворюваннями. Закон України «Про обов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які причинили втрату працездатності».

Оптимізація системи за параметрами безпеки.

Основні шляхи створення здорових і безпечних умов праці. Закономірності формування та принципи усунення небезпечних ситуацій і впливу несприятливих умов праці. Управління безпекою праці. Основи прогнозування та профілактики виробничого травматизму і професійних захворювань. Соціально-економічні аспекти профілактики травматизму та професійних захворювань.

Виробнича санітарія і гігієна, ергономіка.

Мікроклімат робочої зони і нормалізація його показників. Дія мікроклімату на організм людини, показники мікроклімату. Допустимі значення. Методи і засоби оцінки мікрокліматичних умов праці. Типові рішення по нормалізації мікрокліматичних умов на робочих місцях, в побутових приміщеннях підприємств. Організація робіт при наявності несприятливих мікрокліматичних умов. Профілактика перегріву організму і простудних захворювань. Шкідливі речовини в робочій зоні і нормалізація їх параметрів.

9. Форма організації контролю знань: система поточного і підсумкового контролю знань студентів.

10. Мова викладання: українська.

11. Список рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Конституція України.
2. Кодекс законів про працю. – К., 2006.
3. Безпека життєдіяльності. Р.С. Яким, -Львів: Бескид Біт, 2005. – 304 с.
4. Безпека життєдіяльності. Є.П. Желібо, -К.: Каравела, 2005. -344с.
5. Безопасность жизнедеятельности. С.В. Белов, -М.: Высшая школа, 2000. -320с.
6. Васильчик М. В., Вінокурова Л. Е., Тесленко М. Я. Основи охорони праці. К.: Просвіта, 1997.
7. Керб Л. П. Основи охорони праці. – Київ, КНЕУ, 2001. – 252 с.
8. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін.. Основи охорони праці. – К.: Основа, 2000.
9. Овчаров А.В. Конспект лекцій по дисципліне «Безопасность жизнедеятельности». - Харьков: СОП ИВЦ ХНАМГ, -2008. -146с.

Допоміжна література:

1. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. - Житомир, 2001.
2. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці. – К., 2000.
3. Лапін В.М Безпека життєдіяльності людини: Навч. посібник. - 3-тє вид., стер.- Л.: Львів, банк. Коледж; К.: Т-во «Знання», КОО, 2000.
4. Лушкін В. А., Торкалюк В.І, Коржик Б.М., Ачкасов А.Е., Ніколаєнко Л.Ф.
5. Лушкін В.А. Безпека життєдіяльності. -К., 2001. -350с.
6. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. -Суми.: Університетська книга, 1999. -301с